

ඇෆ්ගනිස්ථානයේ මයි ලායි

Afghanistan's My Lai

2012 මාර්තු 13

ල මුත් නවයක් ද ඇතුළුව, අඩු ගනනේ අහිංසක සිවිල් වැසියන් 18ක් ඝාතනය කරමින්, හඳුනා නොගත් එක්සත් ජනපද හමුදා කාර්ය මණ්ඩල සාප්තවරයක විසින් සිදු කරන ලද ක්‍රියාව, ඇෆ්ගනිස්ථානය හා පකිස්ථානය තුළ ඇමරිකානු අධිරාජ්‍යවාදී ආක්‍රමණික යුද්ධයේ මිලේච්ඡත්වයන් ගැඹුරු වන අර්බුදයන් පෙන්නුම් කරයි.

එහි හයංකරත්වය හා විභව දේශපාලන බලපෑම යන දෙකෙන්ම, මෙම මිලේච්ඡ ප්‍රචන්ඩ ක්‍රියාව මතකයට නංවන්නේ, වියට්නාම යුද්ධය තුළ සිදු කෙරුණු මයි ලායි ජන ඝාතනයයි. එම සිද්ධිය, ඇමරිකානු ජනගහනයේ විශාල කොටසක්, විශේෂයෙන් ම තරුණ ජනයා, හමුවේ අග්නිදිග ආසියාවේ යුද්ධයේ මිලේච්ඡත්වය පෙන්නුම් කල, වඩාත් පුළුල් මහා ජන ඝාතනයකි.

මයි ලායි ජන ඝාතනය මහජන අවධානයට මුලින්ම ගෙන ආවේ, එවකට නිව් යෝර්ක් ටයිම්ස් පත්‍රයේ විමර්ශන මාධ්‍යවේදියකු වූ සේමර් හර්ෂ් විසින් ලියන ලද ලිපි මගිනි. දෙවන ලුතිනන් විලියම් කැලේගේ අන යටතේ එක්සත් ජනපද සොල්දාදුවන් බන්ධයක් විසින් වියට්නාම ගම් වැසියන් සිය ගනනක් මරා දමන ලද ආකාරය එම ලිපි මගින් විස්තර කෙරුණි.

2012 මාර්තු 12 දා සිද්ධීන් සහ 1968 මාර්තු 16 දා, එනම් ඊට වසර 44කට ඉහත දී, සිද්ධීන් අතර විස්තරාත්මකව ගත් කල පැහැදිලි වෙනස්කම් තිබේ. ඉරිදා ජන ඝාතනය හුදකලා තුවක්කුකරුවකුගේ වැඩක් බව පෙනී යයි. ප්‍රචාය්ති වාර්තාවන්ට අනුව, ඔහු ඉරාකයේ හා ඇෆ්ගනිස්ථානයේ යුද මෙහෙයුම් සඳහා හතර වතාවක් යොදවන ලදුව එම මෙහෙයුම් තුළ දී හටගත් මානසික ගැටලුවලින් පීඩා විදි අයෙකි. මයි ලායි හි දී, සොල්දාදුවන් 26 දෙනෙක් සිවිල් වැසියන් 504ක් ඝාතනය කිරීමට සහභාගි විය. ඔවුන් ඉටු කලේ, එහි සෑම නිවසක්ම ගිනිබත් කරමින්, එම ගම්මානය විනාශ කිරීමේ කර්තව්‍යය ඔවුන්ට පැවරූ එක්සත් ජනපද ඉහල අන දෙන මන්ඩලයේ ආඥාවන්ය. එය එම ගම්මානයේ සමස්ත ජනගහනය ම හඳුනාගෙන තිබුණේ වියට්නාම් ජාතිකවාදී කැරලිකරුවන් වූ ජාතික විමුක්ති පෙරමුණේ ආධාරකරුවන් ලෙස ය.

ඇමරිකානු අධිරාජ්‍යවාදය මෙතෙක් මුහුණ දුන් දැවැන්තම පරාජය අත්විඳි වියට්නාමය පිලිබඳ ගඳ දැන් ඇෆ්ගනිස්ථානයේ සමස්ත එක්සත් ජනපද-නැටෝ මැදිහත්වීමට ඉහලින් ලඹ දෙයි. කාබුල් හි රුකඩ තන්ත්‍රය, දකුණු වියට්නාමයේ එහි පූර්වගාමියා මෙන්, දේශීය ජනගහනයේ කිසිදු සැලකිය යුතු සහයෝගයකින් තොර, ඇමරිකානු හමුදාවල හා ඇමරිකානු ඩොලර්වල දැවැන්ත ප්‍රවාහයක නිර්මාණයකි. තන්ත්‍රයේ මූලිකයෝ වඩාත්ම කැදර හා අප්‍රතිපත්තික සමාජ තට්ටු වෙතින් පැමිණි අයයි. කිසිදු බලාපොරොත්තුවක් තබා ගත නොහැකි දෙයක් ලෙස ඔවුන් සලකන හා ඒ වෙනුවෙන් කිසිවක් පරදුවට තැබීමට ඔවුන් සූදානම් නැති යුද්ධයක් තුළ දිගටම නිමග්නව සිටීමට වඩා ඔවුන් සිතන්නේ, සිය විදේශ බැංකු ගිණුම් තරකර ගැනීම ගැනයි.

කාබුල් බැංකුවේ කඩාවැටීමට සම්බන්ධිත සිද්ධියක් වන, ජනාධිපති හමිඩ් කර්සායිගේ ඇෆ්ගනිස් ඥාතිමිත්‍රාදීන් විසින් ඇමරිකානු ආධාර බිලියන ගනනින් පුළුල් පරිමානයෙන් කොල්ලකෑම ද මෙම සොරකම් ගැන පරීක්ෂනයක් වලකාලීමට කර්සායිගේ ඉහල පෙලේ පුද්ගලික සහායකයන් මැදිහත්වීම ද පිලිබඳ එක්සත් ජනපද ප්‍රචාය්ති වාර්තා පසුගිය සතියේ පල විය. පෙන්නටනය විසින් නිර්මාණය කරන ලද ඇෆ්ගනිස් ඉවන් හමුදාව රට පුරා මත් ද්‍රව්‍ය හා නීති විරෝධී අවි ප්‍රවාහනය සඳහා යොදා ගෙන ඇති බවට නැගෙන චෝදනා විමර්ශනය කිරීමේ එක්සත් ජනපද නිලධාරීන් දැන් යෙදී සිටින බව චෝල් ස්ට්‍රීට් ජර්නල් වාර්තා කලේය. ඇෆ්ගනිස්ථානය ලෝකයේ ඔපියම්වලින් සියයට 90ක් නිපදවයි. වියට්නාම යුද්ධයේ ඉතිහාසය පිලිබඳ සමීප දැනුමක් ඇති ඕනෑම අයෙක් කඩාවැටීමට පෙරාතුව පවතින දූෂණයේ හා බාදනයේ ක්‍රියාදාමය හඳුනාගනු ඇත.

වියට්නාමයේ මෙන් ම, භාතෘඝාතනය ඇෆ්ගනිස්ථානය වාඩිලාගෙන සිටින හමුදාවල මරනයන්ගේ මූලික හේතුවක් බවට පත්ව ඇත. වියට්නාමයේ දී, විශේෂයෙන් ම මාග හා ඉවබවක් නැතිව ක්‍රියා කරන හමුදා නිලධාරීන් නිදා සිටින විට, ග්‍රෙනෝඩ් ගසා ඔවුන්ව "කැබලිවලට ඉරා" දැමීමේ අනිවාර්ය යුද සේවයට බඳවා ගැනුණු අකැමැත්තෙන් සේවයේ යෙදී සිටි ඇමරිකානු සොල්දාදුවන්ය. ඇෆ්ගනිස්ථානයේ දී,

එක්සත් ජනපද පුහුණුව ලද ඇෆ්සන් පොලිස් භටයන් හා සොල්දාදුවන් ඔවුන්ගේ එක්සත් ජනපද හා නැටෝ "සගයන්" දුසිම් ගනනක් මරා දමා තිබේ. මිලිටරිය එම සිද්ධීන් මාලාව විස්තර කරන්නේ "නීලයන්ට එරෙහි හරිතයන්ගේ" ප්‍රහාර ලෙසයි. පසුගිය සතියේ දී, ඇෆ්සන් පොලිස් භටයෙක්, මුරපොලකට ඇතුළු වී එහි නිදා සිටි සිය සහෝදර පොලිස් භටයකු මරා දැමීමට තලිබාන් කැරලිකරුවන්ට ඉඩ දී පසුව ඔවුන් සමග පලා ගියේය.

පන්ජ්වායි සහ මයි ලායි අතර පවතින සමාන්තරය, ඇමරිකානු අධිරාජ්‍යවාදය "මානුෂීය" හේතු වෙනුවෙන් ලොව වටා මිලිටරි මැදිහත්වීම්වල යෙදී සිටින බවට පාලනාධිකාරය සහ සංගත-පාලිත මාධ්‍ය කරන අනවරත කියාපෑම් මුලුමනින්ම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමකි. පලමුව ජෝර්ජ් ඩබ්ලිව්. බුෂ් යටතේ ද පසුව බරක් ඔබාමා යටතේ ද ඉරාකයේ, ඇෆ්සනිස්ථානයේ, පකිස්ථානයේ, යේමනයේ හා ලිබියාවේ ජනතාව මත එක්සත් ජනපද බෝම්බ හා මිසයිල වැසි වස්සවා ඇති අතර දැන් සිරියාව හා ඉරානය මත ද එවන් ප්‍රහාර එල්ල වීමේ විභවය පවතී.

සත්‍යය නම්, වියට්නාමයේ දී මෙන්ම, පසුගිය දශකය මුලුල්ලේ ඇමරිකානු යුදවාදයේ ඉස්මතු වීම මුලුමනින්ම සාපරාධී ස්වභාවයක් ගෙන ඇත යන්නයි. එක්සත් ජනපද පාලක ප්‍රභූව 1960 ගනන්වලට වඩා නොඅඩු ලෙස මාග හා ඉවබවක් නැතිව ක්‍රියා කරයි. එහි විධික්‍රම තාක්ෂණිකව වඩා සංකීර්ණ බවට පත්ව ඇති නම් -- එනම්, බී-52 යානා හා නාපාම් වෙනුවට කාර්යක්ෂම බෝම්බ හා චෝන් යානා මගින් මෙහෙයවෙන මිසයිල් යෙදා ගන්නේ නම් -- ඉලක්ක කර ගැනෙන ජනතාව සම්බන්ධයෙන් පවත්නා අති මූලික අධිරාජ්‍යවාදී පිලිකුල හා උද්ධවිචකම එසේම පවතී. එය ඉරිදා උදයේ මිලේච්ඡ ලෙස ක්‍රියාවට නැගුණු ආකාරය තුළ සිය අනිවාර්ය ප්‍රකාශනය ලබා ගනී.

ඇෆ්සනිස්ථානය තුළ, විශේෂයෙන්ම, එහි සිටින එක්සත් ජනපද භට සංඛ්‍යාව තුන් ගුණයක් කිරීමත් එම රටේ සෑම මුල්ලකට ම මෙන්ම දේශ සීමාව හරහා පකිස්ථානය තුළට ද යුද්ධය පුලුල් කිරීමත් මගින්, ප්‍රචන්ඩත්වය උත්සන්න කිරීමෙහිලා ඔබාමා මූලික ක්‍රියාකලාපය ඉටු කර තිබේ. ඉරාකයේ කැරලිකරුවන්ට එරෙහිව ඝාතන ව්‍යාපාරය මෙහෙය වූ ජෙනරල් ස්ටැන්ලි මැක්ක්‍රිස්ටල්, ඇෆ්සනිස්ථානය තුළ ද ඊට සමාන ව්‍යාපාරයකට නායකත්වය දෙනු පිනිස පත් කල ඔබාමා, සිවිල් වැසියන්ට එරෙහි වගවිභාගයක්

නැතිව ගුවන් බලය යොදා ගැනීමට ඔහු මැලිකමක් ප්‍රකාශයට පත් කල විට ඔහු සේවයෙන් පහ කලේය.

මැක්ක්‍රිස්ටල්ගේ පසුප්‍රාප්තික ජෙනරල් ඩේවිඩ් පෙට්‍රියස් යටතේ, එක්සත් ජනපද විශේෂ මෙහෙයුම් හමුදාවන් රාත්‍රී කාලීන ප්‍රහාර විශාල වසයෙන් ඉහල දැමූ අතර ඒවා ඇෆ්සන් ගම්මාන බොහෝ ගනනාවක් විනාශයට ලක් කර ඇත. මෙය වැඩෙන සාහසික ක්‍රියාවන් සමග ද සම්බන්ධිතව ඇත. මල සිරුරු මත මුත්‍රා කිරීම, ඝාතනය කරන ලද ඇෆ්සන් වැසියන්ගේ ඇඟිලි හා සෙසු ශරීර කොටස් "සිහිවටන" ලෙස කපා ගැනීම සහ බග්‍රාම් ගුවන් හමුදා කඳවුරේ දී කුරානයට ගිනි තැබීම වැනි මෙවන් ක්‍රියාවන්ගෙන් කිහිපයක් බොහෝ සෙයින් ප්‍රසිද්ධ වී ඇත.

ඉරාකයේ යුද්ධයට එරෙහි මහජන මනෝගතිය ඩිමොක්‍රැටික් පක්ෂයට සහ ඔබාමාගේ මැතිවරන ව්‍යාපාරයට සහාය දක්වන ව්‍යාපාරයක් බවට අපසරනය කිරීමට උදව් කල ව්‍යාජ වාම කන්ඩායම්වල ප්‍රතිගාමී ක්‍රියාකලාපය ද පන්ජ්වායි ජන ඝාතනය මගින් එළිදරව් කෙරී තිබේ. මෙම සංවිධානවලින් බොහොමයකම ආරම්භය වූයේ වියට්නාම යුද්ධය මගින් අවුලුවා ලූ 1960 ගනන්වල විරෝධතා ව්‍යාපාරයි. එහෙත් ඒවා ඇමරිකානු අධිරාජ්‍යවාදයේ කඳවුරට මාරු වී එහි අපරාධවලට විරුද්ධ බවට දක්වන සියලු මවාපෑම් පවා අතහැර දමා ඇත. පසුගිය වසරේ දී ඔවුහු එක්සත් ජනපද-නැටෝ හමුදා විසින් ලිබියාවට එල්ල කල බෝම්බ ප්‍රහාරවලට හුරේ දමන්නන් ලෙස සේවය කලහ. අද ඔවුහු සිරියාවේ අසාද් තන්ත්‍රයට එරෙහි බාහිර මැදිහත්වීමක් සඳහා උද්ඝෝෂනය කරති. හෙට ඔවුහු ඉරානයට එරෙහි එක්සත් ජනපද-ඊස්රායල යුද්ධයක් අනුමත කිරීමට සූදානම් වනු ඇත.

සමාජවාදී සමානතා පක්ෂය ඇමරිකානු යුදවාදයට හා ආක්‍රමනයට එරෙහිව එක්සත් ජනපදය තුළ හා ජාත්‍යන්තරව කම්කරු පන්තිය බලමුලු ගැන්වීමට සටන් වදී. 2012 මැතිවරන තුළ දී සසප උද්ඝෝෂනයේ ප්‍රථම මූලධර්මය ජාත්‍යන්තරවාදයයි: එනම්, සමස්ත ලෝකයේ ම කම්කරු පන්තිය ධනපති ක්‍රමයට එරෙහි පොදු අරගලයක් තුළ ඒකාබද්ධ කිරීමයි. සියලු එක්සත් ජනපද හා නැටෝ හමුදා ඇෆ්සනිස්ථානයෙන් වහාම ඉවත් කල යුතු බවත් ඇෆ්සන් ජනතාවට මූල්‍යමය වන්දි ලබා දිය යුතු බවත් මෙම යුද්ධය වෙනුවෙන් වගකිව යුතු යුද අපරාධකරුවන් එම වගවීමට යටත් කල යුතු බවත් අපි ඉල්ලා සිටිමු.

පැටික් මාටින්